

Szanowni Czytelnicy,

W czwartym numerze „Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie / Cracow Review of Economics and Management” zostały zamieszczone artykuły z zakresu rachunkowości i finansów. W pierwszym z nich Ewelina Kuberska omawia kategorię kosztu społecznego i jego miejsce w rachunkowości w kontekście roli i kierunków rozwoju rachunkowości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Autorka wskazuje na duże znaczenie informacji o wpływie działalności przedsiębiorstw na społeczeństwo i środowisko. Na podstawie przeprowadzonej analizy literatury przedmiotu stwierdza potrzebę redefinicji kosztu, który stosowany jest w rachunkowości. Podkreśla, że wyodrębnienie i doprecyzowanie kategorii kosztu społecznego stwarza możliwości poszerzenia obszaru badań w tym zakresie, m.in. o kwestie pomiaru i wyceny kosztów społecznych oraz ich uwzględniania w wyniku finansowym przedsiębiorstwa.

W drugim artykule Joanna Wielgórska-Leszczyńska i Justyna Beata Zakrzewska podejmują próbę oceny wpływu obligatoryjnego stosowania międzynarodowych standardów badania (MSB) na rynek audytu w Polsce oraz na zakres procedur badania uproszczonych sprawozdań finansowych. Na podstawie analizy literatury przedmiotu, aktów prawnych, danych statystycznych oraz badań ankietowych stwierdzono, że wprowadzenie tych standardów wpłynęło na ograniczenie liczby biegłych rewidentów oraz liczby firm audytorskich, nie uległ natomiast zmniejszeniu zakres procedur badania uproszczonych sprawozdań finansowych.

W kolejnym artykule Michał Comporek prezentuje wyniki badań empirycznych dotyczących kształtowania się uznaniowych kosztów produkcji oraz dyskrecjonalnych kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu w spółkach publicznych należących do indeksu WIG-budownictwo. Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono, że w analizowanej grupie spółek występują istotne statystycznie zależności między osiąganą rentownością netto aktywów a skalą wdrażanych praktyk zarządzania zyskiem. Wykazano, że zależności między współczynnikami zarządzania zyskiem, wyodrębnianymi za pomocą różnych modeli regresji, mają dużą siłę.

Piotr Prewysz-Kwinto w następnym artykule analizuje zależności między wartościami wyniku netto i innych całkowitych dochodów 100 największych grup kapitałowych notowanych na giełdach papierów wartościowych we Frankfurcie,

w Paryżu i Warszawie. Na podstawie przeprowadzonej analizy statystycznej wartości wyniku netto oraz innych całkowitych dochodów zawartych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, sporządzanych według międzynarodowych standardów rachunkowości, stwierdzono większe zróżnicowanie wartości innych całkowitych dochodów w porównaniu z wynikiem netto, a ponadto wykazano występowanie istotnych statystycznie zależności między tymi parametrami.

Przedmiotem rozważań w artykule autorstwa Piotra Cirina jest zależność między poziomem ryzyka strukturalnego a wartością podstawy pojemności zadłużeniowej. Badania empiryczne, w których wykorzystano funkcję regresji liniowej, oraz badanie korelacji między wartością podstawy pojemności zadłużeniowej i wartością netto przedsiębiorstw przeprowadzone zostały na próbie 511 spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Stwierdzono, że podstawa pojemności zadłużeniowej ustalona na podstawie wartości księgowych jest silnie i istotnie statystycznie skorelowana z wyznaczoną wartością netto przedsiębiorstw, odzwierciedlającą poziom ryzyka strukturalnego.

W zamykającym ten numer „Zeszytów Naukowych” artykule Sylwia Czakowska analizuje podobieństwa i różnice między kształtowaniem wyniku finansowego a potencjalnymi nadużyciami o charakterze oszustwa. Na podstawie analizy literatury przedmiotu oraz aktów prawnych stwierdzono, że kształtowanie wyniku finansowego stanowi celowe i zgodne z prawem działanie kierownictwa podmiotu mające na celu przedstawienie pożądanego obrazu sytuacji finansowej i majątkowej. Odbywa się to poprzez stosowanie osądu w rachunkowości, dobór określonych metod dopuszczonych przez obowiązujące regulacje rachunkowości, strukturyzację transakcji bądź podjęcie realnej aktywności. Autorka konkluduje, że kształtowania wyniku finansowego nie należy utożsamiać z oszustwem. Możliwe nadużycia w tym zakresie, polegające na naruszeniu zasad bądź standardów rachunkowości, mogą jednak prowadzić do umyślnego zniekształcenia sprawozdania finansowego, co może mieć znamiona oszustwa.

Przedstawione artykuły składające się na czwarty numer „Zeszytów Naukowych” dotyczą problematyki z zakresu rachunkowości oraz finansów i powinny spotkać się z zainteresowaniem zarówno osób prowadzących badania w tym obszarze, jak i innych osób zainteresowanych tą problematyką. Można mieć nadzieję, że skłonią one do refleksji na temat podniesionych kwestii oraz będą inspirować do dalszych badań w tym zakresie.

Prof. dr hab. Aleksy Poczowski
Redaktor naczelny